Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

16. července 2026 *

„Řízení o předběžné otázce – Právní stát – Nezávislost soudců – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Vnitrostátní právní úprava umožňující ověřit dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost soudce působícího u Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy, Polsko) – Složení soudního kolegia pověřeného přezkoumáním dodržení těchto požadavků – Vada podmínek jmenování člena takového kolegia – Důsledky vyplývající z této vady – Nestrannost – Přednost unijního práva“

Ve věci C-748/23 [Gekus] [i],

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy, Polsko) ze dne 20. října 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 6. prosince 2023, v řízení

**C. Limited**

proti

**M. S.,**

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: I. Jarukaitis (zpravodaj), předseda senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce čtvrtého senátu, M. Condinanzi, N. Jääskinen a R. Frendo, soudci,

generální advokát: N. Emiliou,

za soudní kancelář: E. Sartori, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. června 2025,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za C. Limited: M. Kotowicz a M. Radwan-Röhrenschef, adwokaci,

– za M. S.: J. Baniewska a M. Gutowski, adwokaci, jakož i R. Rogala, radca prawny,

– za polskou vládu: B. Majczyna, D. Mazur, M. Rzotkiewicz a S. Żyrek, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: polština.

[i] Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádné ze zúčastněných stran.

– za belgickou vládu: C. Jacob, M. Jacobs, C. Pochet a L. Van den Broeck, jako zmocněnci,

– za nizozemskou vládu: M. K. Bulterman a J. M. Hoogveld, jako zmocněnci,

– za Evropskou komisi: K. Herrmann, P. Stancanelli a P. J. O. Van Nuffel, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. srpna 2025,

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi C Limited, společností založenou podle irského práva, a panem M. S., irským státním příslušníkem, ve věci návrhu na zaplacení vyplývajícího z právních úkonů učiněných v Polsku.

### Právní rámec

3 Článek 29 zákona o Nejvyšším soudu (ustawa o Sądzie Najwyższym) ze dne 8. prosince 2017 (Dz. U. z roku 2018, číslo 5) ve znění zákona, kterým se mění zákon o Nejvyšším soudu a některé další zákony (ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw) ze dne 9. června 2022 (Dz. U. z roku 2022, číslo 1259) (dále jen „zákon o Nejvyšším soudu“), stanoví:

„[…]

2. V rámci činnosti [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy, Polsko)] nebo jeho orgánů je nepřípustné zpochybňovat legitimitu [soudů], ústavních orgánů státu a orgánů kontroly a ochrany práva.

3. Je nepřípustné, aby [Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy)] nebo jiný orgán moci určoval nebo posuzoval zákonnost jmenování soudce nebo z něj odvozeného oprávnění k plnění úkolů v oblasti výkonu spravedlnosti.

4. Okolnosti spojené se jmenováním soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] nemohou být výlučným důvodem pro napadení rozhodnutí přijatého za účasti tohoto soudce nebo pro zpochybnění jeho nezávislosti a nestrannosti.

5. Je přípustné přezkoumat dodržení požadavků nezávislosti a nestrannosti soudcem [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] nebo soudcem delegovaným k [tomuto] soudu s přihlédnutím k okolnostem jeho jmenování a jeho chování po jeho jmenování, a to na žádost jednotlivce uvedeného v odstavci 7, pokud to za okolností dané věci může vést k porušení zásady nezávislosti nebo nestrannosti, které má vliv na výsledek věci, s přihlédnutím k situaci jednotlivce a povaze věci.

6. Návrh na určení, že byly splněny požadavky uvedené v odstavci 5 [(dále jen ‚test nezávislosti a nestrannosti')], lze podat proti soudci [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] nebo proti soudci delegovanému k tomuto soudu a přidělenému k soudnímu kolegiu, které zkoumá:

1) opravný prostředek;

[…]

7. Každý účastník řízení před [Nejvyšším soudem (Sąd Najwyższy)] má v případech uvedených v odstavci 6 právo podat takový návrh.

[…]

9. Návrh musí splňovat požadavky stanovené pro procesní podání a navíc musí obsahovat:

1) návrh na určení, že jsou v daném případě splněny podmínky uvedené v odstavci 5,

2) okolnosti odůvodňující návrh, jakož i důkazy na jejich podporu.

10. Návrh, který nesplňuje podmínky uvedené v čl. 29 odst. 9 zákona o Nejvyšším soudu, se zamítne jako nepřípustný, a to bez výzvy k nápravě formálních vad. Návrh podaný po lhůtě nebo nepřípustný z jiného důvodu se rovněž zamítne jako nepřípustný.

[…]

15. [Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy)] posoudí návrh na neveřejném zasedání v kolegiu o pěti soudcích určených losem ze všech členů [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] po vyslechnutí soudce, kterého se návrh týká, není-li jeho vyslechnutí nemožné nebo velmi obtížné. Soudce může předložit písemné vyjádření. Dotyčný soudce je vyloučen z losování.

[…]

18. Pokud Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy) návrhu vyhoví, vyloučí dotyčného soudce z projednávání dané věci. Vyloučení soudce z projednávání jedné věci nemůže být důvodem pro vyloučení tohoto soudce z projednávání jiných věcí, na nichž se podílí.

[…]

21. Proti usnesení vydanému po projednání návrhu lze podat opravný prostředek k [Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy)] zasedajícímu v kolegiu o sedmi soudcích určených losem ze všech členů [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)]. Dotyčný soudce a soudce, který se podílel na napadeném usnesení, jsou z losování vyloučeni."

## Původní řízení a předběžné otázky

4 Spor v původním řízení probíhá mezi C. Limited, irskou společností, a M. S., irským státním příslušníkem, a týká se jejich příslušných práv a povinností v souvislosti s právními úkony učiněnými v Polsku.

5 Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že odvolací soud ve Varšavě (Sąd Apelacyjny w Warszawie, Polsko) rozsudkem ze dne 10. června 2021 uložil M. S. povinnost zaplatit společnosti C. Limited částku odpovídající výši její pohledávky.

6 Dne 29. července 2021 podal M. S. u High Court (Vrchní soud, Irsko) návrh na základě ustanovení článku 46 ve spojení s čl. 45 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1) na odepření uznání a výkonu rozsudku odvolacího soudu ve Varšavě (Sąd Apelacyjny w Warszawie) z důvodu, že bylo porušeno jeho právo na soud předem zřízený zákonem, a to v důsledku přítomnosti soudce, který byl polským ministrem spravedlnosti pověřen na dobu neurčitou, v soudním kolegiu, které tento rozsudek vyneslo.

7 Souběžně s tím podal M. S. k Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy) kasační stížnost proti tomuto rozsudku odvolacího soudu ve Varšavě (Sąd Apelacyjny w Warszawie). K projednání této kasační stížnosti bylo ustanoveno tříčlenné soudní kolegium, jehož členem byl i soudce JG.

8 Společnost C. Limited podala návrh na provedení testu nezávislosti a nestrannosti soudce JG v souladu s postupem stanoveným v článku 29 zákona o Nejvyšším soudu.

9 Za účelem prokázání, že soudce JG nesplňuje požadavky na nezávislost a nestrannost, poukázala společnost C. Limited na různé okolnosti, zejména na okolnosti spojené s jeho jmenováním.

10 Zaprvé společnost C. Limited uvedla, že soudce JG byl jmenován soudcem občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) dne 10. října 2018 na základě usnesení Národní rady soudnictví (Krajowa Rada Sądownictwa, Polsko) (dále jen „KRS“) č. 330/2018, ačkoli vykonatelnost tohoto usnesení byla dne 27. září 2018 odložena usnesením Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny, Polsko). Rozsudkem ze dne 6. května 2021 posledně uvedený soud toto usnesení zrušil.

11 Zadruhé, společnost C. Limited poukázala na chování soudce JG po jeho jmenování do občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) a v tomto ohledu odkázala na prohlášení ze dne 28. listopadu 2019 podepsané některými soudci tohoto kolegia, včetně JG, podle něhož se rozsudek ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982), nevztahuje na soudce uvedeného kolegia jmenované na základě usnesení KRS přijatého v jejím novém složení.

12 Zatřetí společnost C. Limited poukázala na skutečnost, že M. S. se domáhá u irských soudů toho, aby odmítly prohlásit rozsudek odvolacího soudu ve Varšavě (Sąd Apelacyjny w Warszawie) za vykonatelný, přičemž v tomto ohledu namítá porušení svého práva na to, aby byla jeho věc projednána nezávislým a nestranným soudem předem zřízeným zákonem. Za těchto okolností musí řízení před Nejvyšším soudem (Sąd Najwyższy) podle společnosti C. Limited probíhat před soudci, o jejichž nezávislosti a nestrannosti nejsou žádné pochybnosti.

13 V souladu s postupem stanoveným v článku 29 zákona o Nejvyšším soudu bylo vylosováno pět soudců Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), kteří tvoří soudní kolegium, které má rozhodnout o návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti. Součástí tohoto kolegia jsou dva soudci Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) jmenovaní před rokem 2018 a tři soudci jmenovaní na návrh KRS v jejím novém složení.

14 V rámci přezkumu přípustnosti tohoto návrhu společnosti C. Limited má předkládající soud, rozhodující samosoudcem, kterým je soudce zpravodaj, který je zároveň předsedou tohoto pětičlenného soudního kolegia, pochybnosti o výkladu čl. 29 odst. 5 zákona o Nejvyšším soudu ve světle ustanovení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny.

15 V tomto ohledu uvedený soud poukazuje na dva výklady tohoto ustanovení vnitrostátního práva týkajícího se provedení testu nezávislosti a nestrannosti, které vyplývají z judikatury Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy).

16 Podle prvního, takzvaného „striktního“ výkladu jsou návrhy podané na základě čl. 29 odst. 5 zákona o Nejvyšším soudu zamítnuty ve fázi přezkumu jejich přípustnosti, pokud jsou založeny výlučně na okolnostech provázejících jmenování dotčeného soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy). Podle tohoto výkladu musí totiž návrh na provedení testu upřesňovat jednak tyto okolnosti, jakož i chování tohoto soudce po tomto jmenování, které umožňuje mít za to, že požadavky na nezávislost a nestrannost nejsou v jeho případě splněny, a jednak dopad porušení těchto požadavků na výsledek věci, v jejímž rámci byl tento návrh podán, a to s přihlédnutím k povaze této věci.

17 Podle druhého výkladu musí být návrhy podané na základě čl. 29 odst. 5 zákona o Nejvyšším soudu posuzovány v širším smyslu, a to na základě společného usnesení přijatého občanskoprávním, trestněprávním, jakož i pracovněprávním a sociálněprávním kolegiem Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) dne 23. ledna 2020, v němž bylo konstatováno, že KRS, jež je od nabytí účinnosti zákona ze dne 8. prosince 2017 přímo podřízena politickým orgánům, není nezávislým orgánem. Podle tohoto usnesení představuje soudní kolegium, jehož členem je osoba jmenovaná do funkce soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) na návrh KRS v jejím novém složení, nesprávně obsazený soud, takže dotčené soudní řízení je neplatné.

18 V projednávané věci se předkládající soud zabývá tím, zda je splněn požadavek na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem, když se na tři členy pětičlenného soudního kolegia vylosovaného k projednání návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti podaného společností C. Limited vztahuje usnesení tří kolegií zmíněné v předchozím bodě tohoto rozsudku. Podle tohoto soudu by se soudci jmenovaní k Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy) na návrh KRS v jejím novém složení neměli podílet na projednávání tohoto typu návrhů, neboť by tím bylo porušeno právo na spravedlivý proces. V této souvislosti si uvedený soud klade otázku, jakým způsobem je třeba tyto návrhy projednávat v souladu s požadavky čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny.

19 Za těchto podmínek se Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy), rozhodující samosoudcem, rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, vykládaný ve světle článku 47 [Listiny], chápán v tom smyslu, že již samotné okolnosti jmenování do funkce soudce mohou svědčit o nesplnění požadavků na nezávislost a nestrannost soudce, pokud vedou k utvoření soudu, který porušuje právo jednotlivce na přístup k [nezávislému a nestrannému] soudu [předem zřízenému zákonem], nebo případně, že nesplnění těchto požadavků je dáno tím, že soudce pasivně akceptuje (výkonem rozhodovací činnosti) chybný postup svého jmenování do funkce soudce, který vede k utvoření soudu porušujícího právo jednotlivce na přístup k [takovému] soudu?

2) Musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, vykládaný ve světle článku 47 [Listiny], chápán v tom smyslu, že ve věci tzv. testu [nezávislosti a] nestrannosti soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) nemohou rozhodovat soudci, jejichž účastí z důvodu jejich jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) na návrh [KRS] [v novém složení] dochází k porušení práva jednotlivce na přístup k soudu?

3) V případě kladné odpovědi na druhou otázku, musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, vykládaný ve světle článku 47 [Listiny], chápán v tom smyslu, že je Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy) povinen obsadit rozhodovací formaci ve věcech tzv. testu [nezávislosti a] nestrannosti tak, že v ní nebudou zasedat tito soudci, a v krajním případě nepřihlížet k vnitrostátnímu ustanovení, které pro tyto věci určuje pětičlenný senát, a nechat projednat návrh bez účasti těchto soudců v jiném složení určeném vnitrostátním právem?“

**K přípustnosti předběžných otázek**

20 Společnost C. Limited v podstatě tvrdí, že první otázka je nepřípustná, protože odpověď Soudního dvora není nezbytná pro posouzení jejího návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti. Podle společnosti C. Limited se tento návrh opírá nejen o okolnosti jmenování dotčeného soudce, ale také o další skutečnosti, jako je chování tohoto soudce po jeho jmenování. Tento návrh tedy podle ní splňuje požadavky článku 29 zákona o Nejvyšším soudu, a proto by měl být předmětem meritorního přezkumu bez ohledu na to, jaká bude odpověď Soudního dvora na tuto otázku.

21 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že návrh na provedení testu nezávislosti a nestrannosti ve věci v původním řízení se opírá o několik skutečností, z nichž některé nesouvisejí s okolnostmi jmenování dotčeného soudce. Tato skutečnost však nestačí k tomu, aby byla první otázka pro řešení sporu irelevantní.

22 Podstatou první otázky předkládajícího soudu totiž je, zda čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 47 Listiny je třeba vykládat v tom smyslu, že okolnosti jmenování soudce mohou samy o sobě vést k tomu, že tento soudce nesplňuje požadavky na nezávislost a nestrannost vyžadované těmito ustanoveními. Pokud by měl Soudní dvůr na tuto otázku odpovědět kladně a pokud by se v daném případě potvrdily podmínky jmenování dotčeného soudce, na které poukazuje navrhovatelka v původním řízení, mohl by předkládající soud konstatovat nesplnění těchto požadavků, aniž by musel přezkoumávat další skutečnosti předložené na podporu návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti. Odpověď na první otázku tedy může sama o sobě rozhodnout o výsledku sporu v původním řízení.

23 Během ústního jednání účastníci řízení rovněž diskutovali o přípustnosti druhé a třetí otázky. V tomto ohledu bylo v podstatě tvrzeno, že předkládající soud by nemusel být schopen zohlednit odpovědi poskytnuté Soudním dvorem. V projednávané věci v původním řízení totiž předkládající soud zasedá jako samosoudce, kterým je soudce zpravodaj, který je zároveň předsedou pětičlenného soudního kolegia pověřeného projednáním návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti podaného navrhovatelkou v původním řízení. Taková okolnost by mohla vyvolat pochybnosti o tom, zda je tento soud schopen účinně uplatnit výklad unijního práva poskytnutý Soudním dvorem. Kromě toho bylo poukázáno na to, že zákon o Nejvyšším soudu neobsahuje zvláštní pravidla týkající se námitky podjatosti soudců, kteří jsou na základě losování určeni k zasedání v soudním kolegiu, které má rozhodnout o návrhu na provedení testu nezávislosti

a nestrannosti směřujícího proti jednomu z těchto soudců. Za těchto podmínek panuje nejistota ohledně toho, zda předkládající soud může napravit případné obtíže, které by Soudní dvůr mohl identifikovat při odpovědi na druhou a třetí otázku.

24 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že předkládající soud je tvořen předsedou pětičlenného soudního kolegia, kterému byl předložen návrh na provedení testu nezávislosti a nestrannosti, přičemž právě tento předseda je autorem žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Jak přitom uvedl generální advokát v bodě 38 svého stanoviska, polská vláda během ústního jednání potvrdila, že v polském právu může předseda soudního kolegia přijmout různá opatření, aby zabránil jeho nesprávnému obsazení. Námitky vznesené vůči přípustnosti druhé a třetí otázky proto musí být odmítnuty.

25 Všechny tři předběžné otázky jsou tedy přípustné.

## K předběžným otázkám

### *K první otázce*

26 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny má být vykládán v tom smyslu, že okolnosti spojené se jmenováním soudce mohou samy o sobě vést k porušení práva na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu těchto ustanovení.

27 Úvodem je třeba připomenout, že, jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, i když organizace soudnictví v členských státech, zejména zřízení, složení, pravomoci a fungování vnitrostátních soudů, spadá do pravomoci těchto států, nic to nemění na tom, že při výkonu této pravomoci musí členské státy dodržovat povinnosti, které pro ně vyplývají z unijního práva, a zejména z článku 19 SEU [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 44, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 28].

28 V tomto ohledu představuje zásada účinné právní ochrany, na kterou odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, obecnou zásadu unijního práva, která byla zakotvena zejména v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), kterému odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny. Toto posledně uvedené ustanovení tudíž musí být náležitě zohledněno pro účely výkladu tohoto čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 45, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 42].

29 Záruky přístupu k nezávislému, nestrannému a předem zákonem zřízenému soudu, a zejména záruky, které vymezují tento pojem, jakož i složení soudu, jsou samotným základem práva na spravedlivý proces. Ověření, zda je orgán z hlediska svého složení takovým soudem, jestliže o této skutečnosti vyvstane závažná pochybnost, je nezbytné pro důvěru, kterou musí soudy v demokratické společnosti vzbuzovat u jednotlivců [rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 69 a citovaná judikatura].

30 Podle ustálené judikatury vyžadují záruky nezávislosti a nestrannosti na základě unijního práva existenci pravidel, zejména pokud jde o složení orgánu, jmenování, funkční období, jakož i důvody pro zdržení se hlasování, vyloučení pro podjatost a odvolání jeho členů, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců o neovlivnitelnosti uvedeného orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitě ve vztahu k zájmům střetávajícím se ve věci [rozsudky ze dne 6. října 2021, W.Ż. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 109, jakož i ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 70].

31 Soudní dvůr s odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva rozhodl, že i když právo na „soud předem zřízený zákonem“ představuje autonomní právo, má i přesto velmi úzkou souvislost se zárukami „nezávislosti“ a „nestrannosti“. V souladu se zásadou dělby moci, která charakterizuje fungování právního státu, musí být zejména zaručena nezávislost soudů na zákonodárné a výkonné moci [rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 72 a citovaná judikatura].

32 V tomto ohledu má požadavek týkající se „soudu předem zřízeného zákonem“ ve smyslu unijního práva za cíl zabránit tomu, aby bylo uspořádání soudního systému ponecháno na volném uvážení moci výkonné, a zajistit, aby se tato oblast řídila zákonem přijatým zákonodárnou mocí způsobem, který je v souladu s pravidly upravujícími výkon její pravomoci. Tento výraz odráží zejména zásadu právního státu a týká se nejen právního základu pro samotnou existenci soudu, ale také složení soudního kolegia v každé věci, jakož i všech ostatních ustanovení vnitrostátního práva, jejichž nedodržení způsobuje, že účast jednoho nebo více soudců na projednávání věci je protiprávní, což zahrnuje zejména ustanovení týkající se nezávislosti a nestrannosti členů předmětného soudu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 73, jakož i citovaná judikatura; ze dne 6. října 2021, W.Ż. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, bod 129, a ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 73].

33 Je tedy nezbytné, aby hmotněprávní a procesní podmínky, na jejichž základě jsou rozhodnutí o jmenování soudců přijímána, byly takového rázu, že nemohou u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti dotyčných soudců ve vztahu k vnějším skutečnostem a jejich neutralitě ve vztahu k vzájemně se střetávajícím zájmům, jakmile jsou dotčení jmenováni. Za tímto účelem je zejména důležité, aby byly tyto podmínky a postupy nastaveny tak, že budou splněny požadavky připomenuté v předchozím bodě tohoto rozsudku [rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 74 a citovaná judikatura].

34 Co se konkrétně týče procesu jmenování soudců, Soudní dvůr rozhodl, že s ohledem na zásadní důsledky, které má tento proces pro řádné fungování a legitimitu soudní moci v demokratickém státě řídícím se zásadou právního státu, je takový proces nutně nedílnou součástí pojmu „soud předem zřízený zákonem“ ve smyslu čl. 47 druhého pododstavce Listiny, přičemž míra nezávislosti soudu ve smyslu tohoto ustanovení závisí zejména na způsobu, jakým byli jmenováni jeho členové [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 75 a citovaná judikatura].

35 Ne všechna pochybení, k nimž může dojít v průběhu jmenování soudce, však mohou vyvolat pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti tohoto soudce, a tudíž o postavení soudního kolegia, ve kterém zasedá, jakožto „nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem“ ve smyslu unijního práva [rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 76 a citovaná judikatura].

36 Z ustálené judikatury vyplývá, že nesrovnalost, k níž došlo při jmenování soudců v rámci dotyčného soudního systému, vede k porušení požadavku, aby byl soud předem zřízen zákonem, pokud je tato nesrovnalost takové povahy a závažnosti, že vytváří reálné riziko, že ostatní složky moci, zejména moc výkonná, mohou vykonávat neoprávněnou diskreční pravomoc ohrožující integritu výsledku jmenovacího procesu a vyvolávající u jednotlivců legitimní pochybnost o nezávislosti a nestrannosti dotyčného soudce nebo soudců, což nastává, když jde o základní pravidla, která jsou nedílnou součástí zřízení a fungování tohoto soudního systému [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 26. března 2020, Přezkum Simpson v. Rada a HG v. Komise, C-542/18 RX-II a C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, bod 75, jakož i ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 77 a citovaná judikatura).

37 Rozhodnutí o existenci porušení požadavku být „soudem předem zřízeným zákonem“ a o důsledcích takového porušení je třeba učinit na základě celkového posouzení řady okolností, které jako celek přispívají k vyvolání legitimních pochybností jednotlivců o nezávislosti a nestrannosti soudců [rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 78 a citovaná judikatura].

38 Na základě judikatury připomenuté v bodech 29 až 31 tohoto rozsudku měl Soudní dvůr v bodě 77 rozsudku ze dne 21. prosince 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Setrvání soudce ve funkci) (C-718/21, EU:C:2023:1015), za to, pokud jde o posouzení postavení kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, Polsko) Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) jakožto „soudu“ ve smyslu článku 267 SFEU, že spojení systémových prvků s prvky týkajícími se konkrétních skutkových okolností, které charakterizovaly jmenování několika soudců v rámci tohoto orgánu, má za následek, že tento orgán nemá povahu „nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem“ ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s čl. 47 druhým pododstavcem Listiny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2025, AW „T“, C-225/22, EU:C:2025:649, body 49 a 50).

39 Stejně tak v bodech 35 a 37 rozsudku ze dne 7. listopadu 2024, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (C-326/23, EU:C:2024:940), Soudní dvůr konstatoval, že vady, jimiž byl stižen proces jmenování samosoudce tvořícího předkládající orgán, který byl jmenován k občanskoprávnímu senátu Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), jsou totožné s vadami, jimiž byl stižen proces jmenování soudců kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, a jsou samy o sobě dostatečné k tomu, aby u jednotlivců vyvolaly legitimní a závažné pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti tohoto soudce, takže tento soudce není „soudem“ ve smyslu článku 267 SFEU.

40 Jak poznamenal generální advokát v bodě 52 svého stanoviska, některé nedostatky v procesu jmenování soudců mohou samy o sobě nasvědčovat, že dotyční soudci nesplňují požadavky na nezávislost a nestrannost. V takových případech nelze od účastníka řízení, který vznesl otázku dodržování těchto požadavků, vyžadovat, aby předložil další důkazy k doložení tvrzeného porušení těchto požadavků.

41 Pokud jde o návrh na provedení testu nezávislosti a nestrannosti soudce, který je členem soudního kolegia, s cílem určit, zda toto kolegium splňuje požadavky na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem, ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny, měl by tedy mít účastník řízení, který takový návrh podává, možnost omezit se na uplatnění argumentů založených výlučně na okolnostech jmenování tohoto soudce a prokazujících, že při této příležitosti došlo k nesrovnalosti takové povahy a závažnosti, že u jednotlivců vyvolává pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti tohoto soudce vůči výkonné nebo zákonodárné moci, aniž je nutné odvolávat se na další skutečnosti.

42 V případě, že by ustanovení čl. 29 odst. 5 a 9 zákona o Nejvyšším soudu byla soudci Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) uplatňována v tom smyslu, že by ukládala povinnost účastníku řízení, který požaduje provedení testu nezávislosti a nestrannosti soudce, aby uvedl, v souladu s tím, co bylo uvedeno v bodě 16 tohoto rozsudku, dodatečné skutečnosti týkající se chování tohoto soudce po jeho jmenování, které mohou charakterizovat porušení požadavků na jeho nezávislost a nestrannost, přičemž by tento účastník řízení musel rovněž upřesnit dopad tohoto porušení na výsledek konkrétní věci, bylo by takové použití v rozporu s ustanoveními čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, vykládaného ve světle článku 47 Listiny.

43 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny je třeba vykládat v tom smyslu, že okolnosti spojené se jmenováním soudce mohou samy o sobě vést k porušení práva na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu těchto ustanovení, pokud tyto okolnosti znamenají nesrovnalost takové povahy a závažnosti, že vyvolává u jednotlivců legitimní pochybnost o nezávislosti nebo nestrannosti tohoto soudce.

### *K druhé otázce*

44 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny má být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byl přezkum dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost týkajících se soudce působícího u soudu a tím i práva na soud předem zřízený zákonem ve smyslu těchto ustanovení svěřen kolegiu tohoto soudu, jehož součástí je jeden nebo více soudců, kteří se vzhledem k podmínkám svého jmenování nacházejí ve stejné situaci jako soudce, který je předmětem tohoto přezkumu.

45 V tomto ohledu představuje zásada účinné právní ochrany, na kterou odkazuje čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, obecnou zásadu unijního práva vyplývající z ústavních tradic společných členským státům, která byla zakotvena zejména v čl. 6 odst. 1 EÚLP, kterému odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny, jak bylo připomenuto v bodě 28 tohoto rozsudku.

46 Dále vzhledem k tomu, že Listina zakotvuje práva odpovídající právům zaručeným EÚLP, má čl. 52 odst. 3 Listiny zajistit nezbytný soulad mezi právy obsaženými v Listině a odpovídajícími právy zaručenými EÚLP, aniž je narušena autonomie unijního práva. Podle vysvětlení k Listině základních práv (Úř. věst. 2007, C 303, s. 17) odpovídá čl. 47 druhý pododstavec Listiny čl. 6 odst. 1 EÚLP. Soudní dvůr musí tudíž usilovat o to, aby jeho výklad v projednávaných věcech zajišťoval úroveň ochrany, která bude v souladu s úrovní, jež je zaručena čl. 6 odst. 1 EÚLP, tak jak jej vykládá Evropský soud pro lidská práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 46, jakož i citovaná judikatura).

47 Po tomto upřesnění je třeba připomenout, že každý členský stát musí na základě čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU zajistit, aby orgány, které jsou jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem povolány rozhodovat o otázkách týkajících se uplatňování nebo výkladu unijního práva a jsou součástí systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu, včetně požadavku nezávislosti (rozsudek ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 47, jakož i citovaná judikatura).

48 V tomto ohledu je třeba připomenout, že požadavek nezávislosti soudů, který je inherentní poslání rozhodovat jako soud, je součástí podstaty základního práva na účinnou právní ochranu a základního práva na spravedlivý proces, která mají zásadní význam jakožto záruky ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a jako záruka zachování společných hodnot členských států uvedených v článku 2 SEU, zejména hodnoty právního státu (rozsudek ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 49, jakož i citovaná judikatura).

49 Podle ustálené judikatury má tento požadavek nezávislosti dva aspekty. První, vnější aspekt předpokládá, že dotčený orgán vykonává funkce zcela samostatně, není hierarchicky na nikoho vázán ani není nikomu podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí [rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další. (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 121, jakož i ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 50].

50 Druhý, vnitřní aspekt souvisí s pojmem „nestrannost“ a týká se rovného odstupu ve vztahu ke stranám sporu a jejich příslušným zájmům s ohledem na předmět sporu. Tento aspekt vyžaduje objektivitu a neexistenci jakéhokoliv zájmu na vyřešení sporu mimo striktního použití právního předpisu [rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 122, jakož i ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 51].

51 Tyto záruky nezávislosti a nestrannosti vyžadují existenci pravidel týkajících se zejména složení dotčeného orgánu, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců, pokud jde o neovlivnitelnost tohoto orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitu ve vztahu k zájmům střetávajícím se ve věci [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další. (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982, bod 123, jakož i ze dne 11. července 2024, Hann-Invest a další, C-554/21, C-622/21 a C-727/21, EU:C:2024:594, bod 52].

52 Pokud jde konkrétně o zásadu nestrannosti, jak uvedl generální advokát v bodě 65 svého stanoviska, tato zásada vyžaduje, aby soudci neměli žádný zájem na výsledku sporů, které projednávají, nebyli podjatí ani neměli předsudky a aby se všemi účastníky řízení zacházeli rovně a spravedlivě.

53 Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že nestrannost obvykle označuje absenci předsudků nebo podjatosti, což lze ověřit různými způsoby. Podle tohoto soudu musí být existence nestrannosti posuzována jak na základě subjektivního přístupu, který spočívá v zohlednění osobního přesvědčení a chování daného soudce s cílem ověřit, zda v projednávané věci neprojevil jakékoli předsudky či podjatost, tak na základě objektivního přístupu, jehož cílem je posoudit, zda

samotný soud a mimo jiné i jeho složení poskytovaly dostatečné záruky k vyloučení jakékoli legitimní pochybnosti o jeho nestrannosti (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP, 15. října 2009, Micallef v. Malta, CE:ECHR:2009:1015JUD001705606, § 93).

54 V rámci objektivního posouzení nestrannosti je třeba si položit otázku, zda nezávisle na osobním chování soudce určité ověřitelné skutečnosti opravňují k tomu, aby byla zpochybněna jeho nestrannost. V této oblasti mohou mít význam i pouhá zdání. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva k tomu, aby bylo možné se vyjádřit k existenci důvodů pochybovat o tom, zda v dané věci jsou tyto požadavky na nezávislost nebo nestrannost splněny, je hledisko účastníka řízení relevantní, ale nehraje rozhodující roli. Rozhodující je, zda lze dotčené obavy považovat za objektivně podložené (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP, 15. října 2009, Micallef v. Malta, CE:ECHR:2009:1015JUD001705606, § 96 a 98, jakož i rozsudek ze dne 19. prosince 2024, Vivacom Bulgaria, C-369/23, EU:C:2024:1043, bod 33 a citovaná judikatura).

55 V tomto ohledu Evropský soud pro lidská práva rovněž v podstatě rozhodl, že účast soudců na rozhodnutí o námitce podjatosti jednoho z jejich kolegů, který je členem téhož soudního kolegia, může odůvodňovat výtku vycházející z porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP, pokud jsou oni sami předmětem obdobné námitky podjatosti (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP, 22. září 1994, Debled v. Belgie, CE:ECHR:1994:0922JUD002681891, § 37).

56 Členové soudního kolegia, který má rozhodnout o tom, zda účast soudce v daném řízení může vést k porušení požadavku na soud předem zřízený zákonem, se tedy nemohou sami nacházet ve stejné situaci jako tento soudce. Totožnost okolností provázejících jejich vlastní jmenování soudci s okolnostmi jmenování posledně uvedeného soudce totiž může u jednotlivců vyvolat legitimní pochybnosti o neutralitě tohoto soudního kolegia ve vztahu k vzájemně se střetávajícím zájmům. Z toho vyplývá, že členové uvedeného kolegia nemohou zkoumat otázku nezávislosti a nestrannosti uvedeného soudce, pokud se nacházejí v totožné situaci.

57 V projednávané věci ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že ustanovení týkající se řízení zahájeného navrhovatelkou v původním řízení vstoupila v platnost v důsledku novelizace zákona o Nejvyšším soudu v průběhu roku 2022 s cílem zaručit právo jednotlivců na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny. Tento postup umožňuje účastníkům řízení před Nejvyšším soudem (Sąd Najwyższy) požádat o provedení testu nezávislosti a nestrannosti soudce tohoto soudu pověřeného rozhodnutím v jejich věci s cílem zjistit, zda soudce určený k rozhodnutí v jejich věci splňuje požadavky na nezávislost a nestrannost, přičemž posouzení tohoto návrhu je svěřeno zvláštnímu kolegiu složenému z pěti soudců vylosovaných z řad soudců Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), s vyloučením soudce, jehož se uvedený návrh týká.

58 Kolegium Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), které má na základě článku 29 zákona o Nejvyšším soudu přezkoumat otázku nezávislosti a nestrannosti soudce tohoto soudu, tedy musí samo splňovat požadavky na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu ustanovení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny.

59 Předkládající soud se konkrétně zabývá tím, zda soudce jmenovaný k Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy) na návrh KRS v jejím novém složení může být členem pětičlenného kolegia, které má rozhodovat o návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti soudce podaném na základě článku 29 zákona o Nejvyšším soudu, pokud jsou podmínky jeho vlastního jmenování totožné s podmínkami jmenování soudce, který je předmětem tohoto návrhu.

60 V tomto ohledu z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že v rámci soudního kolegia Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) pověřeného přezkumem návrhů na provedení testu nezávislosti a nestrannosti ve věci v původním řízení byli tři soudci jmenováni na návrh KRS v jejím novém složení a jeden z těchto tří soudců již byl vyloučen z projednávání jiné věci na základě stejného postupu, jako je postup, jehož uplatnění požadovala navrhovatelka v původním řízení.

61 Jak bylo tedy uvedeno v bodě 56 tohoto rozsudku, v případě, že byl soudce působící u Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) jmenován za okolností totožných s okolnostmi jmenování soudce, který je předmětem návrhu na provedení testu nezávislosti a nestrannosti, které právě tento návrh odůvodňují, nelze připustit, aby tento první soudce zasedal v kolegiu tohoto soudu pověřeném rozhodnutím o tomto návrhu.

62 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby byl přezkum dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost týkajících se soudce působícího u soudu a tím i práva na soud předem zřízený zákonem ve smyslu těchto ustanovení svěřen kolegiu tohoto soudu, jehož součástí je jeden nebo více soudců, kteří se vzhledem k podmínkám svého jmenování nacházejí ve stejné situaci jako soudce, který je předmětem tohoto přezkumu.

### *K třetí otázce*

63 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny má být vykládán v tom smyslu, že v případě, že kolegium soudu, které má rozhodovat o návrhu na přezkoumání dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost člena tohoto soudu, samo porušuje právo na soud předem zřízený zákonem z důvodu, že jeho součástí je soudce, který tyto požadavky nesplňuje, je dotčený soud povinen zajistit, aby se takový soudce neúčastnil projednávání tohoto návrhu, a musí v případě potřeby upustit od použití vnitrostátních pravidel určujících složení tohoto kolegia, aby uvedený návrh mohl být projednán orgánem, který je v souladu s těmito ustanoveními unijního práva.

64 Z této otázky tedy vyplývá, že předkládající soud se táže, zda čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny má být vykládán v tom smyslu, že vnitrostátní soud, který má přezkoumávat nezávislost a nestrannost některých soudců, je povinen zajistit, aby v kolegiu tohoto soudu, který provádí tento přezkum, nebyli soudci, kteří tyto požadavky nesplňují, a pokud ano, jaká opatření je tento soud povinen za tímto účelem přijmout.

65 Podle ustálené judikatury platí, že zásada přednosti unijního práva zakotvuje nadřazenost unijního práva nad právem členských států. Tato zásada tedy ukládá všem orgánům členských států povinnost zajišťovat plný účinek jednotlivých unijních norem, přičemž právo členských států nemůže narušovat účinek přiznaný těmto jednotlivým normám na území uvedených států [rozsudek ze dne 13. července 2023, YP a další (Zbavení imunity a dočasné zproštění výkonu funkce soudce), C-615/20 a C-671/20, EU:C:2023:562, bod 61, jakož i citovaná judikatura].

66 Uvedená zásada v tomto směru zejména ukládá každému vnitrostátnímu soudu, jenž má v rámci svých pravomocí aplikovat ustanovení unijního práva, aby zajistil plný účinek těchto ustanovení ve sporu, jenž mu byl předložen, tak, že na základě vlastní pravomoci podle potřeby upustí od použití jakékoli vnitrostátní právní úpravy nebo praxe, která je v rozporu s ustanovením unijního práva majícím přímý účinek, aniž musí nejprve žádat o její předchozí odstranění legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či na toto odstranění čekat. Dodržování této

povinnosti je nezbytné zejména k zajištění rovnosti členských států před Smlouvami a je vyjádřením zásady loajální spolupráce zakotvené v čl. 4 odst. 3 SEU [rozsudek ze dne 13. července 2023, YP a další (Zbavení imunity a dočasné zproštění výkonu funkce soudce), C-615/20 a C-671/20, EU:C:2023:562, bod 62, jakož i citovaná judikatura].

67 Soudní dvůr přitom již rozhodl, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU, vykládaný ve světle článku 47 Listiny, který ukládá členským státům povinnost dosáhnout jasného a přesného výsledku, jež není vázána na žádnou podmínku, zejména pokud jde o nezávislost a nestrannost soudů, které mají vykládat a uplatňovat unijní právo, a požadavek, aby se jednalo o soudy předem zřízené zákonem, má přímý účinek, který znamená, že se upustí od použití jakéhokoli vnitrostátního ustanovení či vnitrostátní judikatury nebo praxe odporující těmto ustanovením unijního práva, jak jsou vykládána Soudním dvorem [rozsudek ze dne 13. července 2023, YP a další (Zbavení imunity a dočasné zproštění výkonu funkce soudce), C-615/20 a C-671/20, EU:C:2023:562, bod 63, jakož i citovaná judikatura].

68 Z ustálené judikatury rovněž vyplývá, že i v případě neexistence vnitrostátních legislativních opatření, která by ukončila stav neplnění povinnosti konstatovaný Soudním dvorem, je na vnitrostátních soudech, aby přijaly veškerá opatření k usnadnění dosažení plného účinku unijního práva v souladu se závěry obsaženými v rozsudku o nesplnění povinnosti. Kromě toho jsou uvedené soudy na základě zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 SEU povinny odstranit protiprávní důsledky porušení unijního práva [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. března 2022, Grossmania, C-177/20, EU:C:2022:175, body 38 a 63, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 13. července 2023, YP a další (Zbavení imunity a dočasné zproštění výkonu funkce soudce), C-615/20 a C-671/20, EU:C:2023:562, bod 64].

69 Za účelem splnění povinností připomenutých v bodech 65 à 68 tohoto rozsudku musí vnitrostátní soud v nejvyšší možné míře vykládat příslušné vnitrostátní právní předpisy způsobem, který je v souladu s požadavky vyplývajícími z unijního práva. Pokud však takový výklad neumožňuje zabránit porušení práva jednotlivců na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem, je tento soud povinen, aby zajistil přednost unijního práva, upustit od použití dotčených vnitrostátních ustanovení, zejména pokud by tato ustanovení vedla k tomu, že by věc projednávali soudci, kteří by mohli postrádat vyžadovanou nestrannost, nebo se takovými jevit [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2021, W.Ż. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování), C-487/19, EU:C:2021:798, body 159 a 161, jakož i ze dne 13. července 2023, YP a další (Zbavení imunity a dočasné zproštění výkonu funkce soudce), C-615/20 a C-671/20, EU:C:2023:562, bod 65].

70 Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU však neukládá členským státům jednotný model k zajištění účinné právní ochrany ani k obnovení důvěry v soudní systém, kterou veřejnost ztratila z důvodu systémových nesrovnalostí ve jmenování soudců [rozsudek ze dne 24. března 2026, Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu), C-521/21, EU:C:2026:242, bod 64].

71 Je tedy na právním řádu dotčeného členského státu, aby upravil procesní podmínky, které zajistí, že návrh na přezkoumání dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost člena soudu bude posouzen soudním kolegiem, které splňuje požadavky vyplývající ze základního práva na účinný opravný prostředek a na přístup k nestrannému soudu.

72 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny je třeba vykládat v tom smyslu, že v případě, že samotné kolegium soudu, které má rozhodovat o návrhu na přezkoumání dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost člena tohoto soudu, porušuje právo na soud předem zřízený zákonem z důvodu, že jeho součástí je soudce, který tyto požadavky nesplňuje, je dotčený soud povinen zajistit, aby se takový soudce neúčastnil projednávání tohoto návrhu, a musí v případě potřeby upustit od použití vnitrostátních pravidel určujících složení tohoto kolegia, aby mohl být uvedený návrh projednán soudem, který je v souladu s těmito ustanoveními unijního práva. Zejména musí být ze soudního kolegia pověřeného tímto přezkumem vyloučeni soudci, kteří nesplňují požadovanou nestrannost. Je na právním řádu dotčeného členského státu, aby upravil procesní postupy, které zajistí, že takový návrh bude projednán soudním kolegiem, které splňuje požadavky vyplývající ze základního práva na účinný opravný prostředek a na přístup k nestrannému soudu.

## K nákladům řízení

73 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie**

**musí být vykládán v tom smyslu, že**

**okolnosti spojené se jmenováním soudce mohou samy o sobě vést k porušení práva na nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu těchto ustanovení, pokud tyto okolnosti znamenají nesrovnalost takové povahy a závažnosti, že vyvolává u jednotlivců legitimní pochybnost o nezávislosti nebo nestrannosti tohoto soudce.**

2) **Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie**

**musí být vykládán v tom smyslu, že**

**brání tomu, aby byl přezkum dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost týkajících se soudce působícího u soudu a tím i práva na soud předem zřízený zákonem ve smyslu těchto ustanovení svěřen kolegiu tohoto soudu, jehož součástí je jeden nebo více soudců, kteří se vzhledem k podmínkám svého jmenování nacházejí ve stejné situaci jako soudce, který je předmětem tohoto přezkumu.**

3) **Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie**

**musí být vykládán v tom smyslu, že**

**v případě, že samotné kolegium soudu, které má rozhodovat o návrhu na přezkoumání dodržení požadavků na nezávislost a nestrannost člena tohoto soudu, porušuje právo na soud předem zřízený zákonem z důvodu, že jeho součástí je soudce, který tyto požadavky nesplňuje, je dotčený soud povinen zajistit, aby se takový soudce neúčastnil projednávání tohoto návrhu, a musí v případě potřeby upustit od použití vnitrostátních pravidel určujících složení tohoto kolegia, aby mohl být uvedený návrh projednán soudem, který je v souladu s těmito ustanoveními unijního práva. Zejména musí být ze soudního kolegia pověřeného tímto přezkumem vyloučeni soudci, kteří nesplňují požadovanou nestrannost. Je na právním řádu dotčeného členského státu, aby upravil procesní postupy, které zajistí, že takový návrh bude projednán soudním kolegiem, které splňuje požadavky vyplývající ze základního práva na účinný opravný prostředek a na přístup k nestrannému soudu.**

Podpisy